

షష్ఠాంశ - పంచమ ప్రశ్న

అక్షయం అక్షయం | వృత్తాదు | వక్రం | ఉదిత | అయచ్చత్ | సు | వృత్త | పక్షాత్ | ఉద్యతాది
 క్షయ-యతాత్ | అదిభేత్ | సు | అబ్రవీత్ | మా | మే | ప్రేతి | హా | అస్తి | నై | ఇదమ్ |
 మయ | వీర్యమ్ | తత్ | తే | ప్రేతి | దాస్యామి | ఇతి | తస్మై | ఉక్త్వమ్ | ప్రేతి | అయచ్చత్ |
 తస్మై | ద్వితీయమ్ | ఉదిత | అయచ్చత్ | సు | అబ్రవీత్ | మా | మే | ప్రేతి | హా | అస్తి |
 నై | ఇదమ్ | మయ | వీర్యమ్ | తత్ | తే | ప్రేతి | దాస్యామి | ఇతి || ౧ || తస్మై | ఉక్త్వమ్ |
 ఏవ | ప్రేతి | అయచ్చత్ | తస్మై | త్పతీయమ్ | ఉదిత | అయచ్చత్ | తమ్ | విష్ణుః | అనిత |
 అతివృత | జహి | ఇతి | సు | అబ్రవీత్ | మా | మే | ప్రేతి | హా | అస్తి | నై | ఇదమ్ | మయ |
 వీర్యమ్ | తత్ | తే | ప్రేతి | దాస్యామి | ఇతి | తస్మై | ఉక్త్వమ్ | ఏవ | ప్రేతి | అయచ్చత్ |
 తమ్ | నిర్ణాయమితిని-చూయమ్ | భూతమ్ | అహస్మి | యజ్ఞః | హి | తస్య | మాయా |
 ఆసీత్ | యత్ | ఉక్త్వా | గృహ్యతే | ఇన్ద్రియమ్ | ఏవ || ౨ || తత్ | వీర్యమ్ | యజమానః |
 త్రాశ్యవ్యసం | వృక్ష్యై | ఇన్ద్రియం | త్వా | బ్రూహద్యతాతిబ్రూహత్-వతే | వయస్వతే | ఇతి |
 అహ | ఇన్ద్రియం | హి | సు | తమ్ | ప్రేతి | అయచ్చత్ | తస్మై | త్వా | విష్టవే | త్వా | ఇతి |
 అహ | యత్ | ఏవ | విష్ణుః | అన్వతివృతేత్యను-అతివృత | జహి | ఇతి | తస్మాత్ | విష్ణుమ్ |
 అన్వాదజతీత్యను-అభజతి | త్రిః | నిరితి | గృహ్యతి | త్రిః | హి | సు | తమ్ | తస్మై | ప్రేతి |
 అయచ్చత్ | ఏవ | తే | యోనీః | పునరీహవిరితిపునః-హవిః | అసి | ఇతి | అహ | పునఃపున
 రితిపునః-పునః || ౩ || హి | అస్మాత్ | నిర్భవ్యతీతీని-గృహ్యతి | చక్షుః | నై | ఏతత్ | యజ్ఞస్య
 యత్ | ఉక్త్వా | తస్మాత్ | ఉక్త్వమ్ | హుతమ్ | సోమః | అన్వాయనీత్యను-అయన్తి | తస్మాత్

అత్కా | చక్షుః | అస్తితి | ఏతి | తస్మాత్ | ఏకమ్ | యస్తమ్ | బహుషా | అస్తితి | యన్తి | తస్మాత్
 ఏకః | బహునామ్ | భద్రః | భవతి | తస్మాత్ | ఏకః | బహిష్వా | జాయా | విద్యతే | యదీ |
 క్రామయేత | అధ్వర్యుః | అత్కాసమ్ | యజ్జయశసేతీయజ్జ-యశసేన | అర్చయేయమ్ |
 ఇతి | అన్తరా | అహవనీయమిత్యా-హవనీయమ్ | ఛ | హవిర్హవమితీహవిః-ధాసమ్ | ఛ |
 తిష్ఠన్తి | అవేతి | నయేత్ || ౪ || అత్కాసమ్ | ఏవ | యజ్జయశసేతీయజ్జ-యశసేన |
 అర్చయతి | యదీ | క్రామయేత | యజమానమ్ | యజ్జయశసేతీయజ్జ-యశసేన |
 అర్చయేయమ్ | ఇతి | అన్తరా | సదోహవిర్హవేజితీసదా-హవిర్హవే | తిష్ఠన్తి | అవేతి |
 నయేత్ | యజమానమ్ | ఏవ | యజ్జయశసేతీయజ్జ-యశసేన | అర్చయతి | యదీ |
 క్రామయేత | సదస్యాన్ | యజ్జయశసేతీయజ్జ-యశసేన | అర్చయేయమ్ | ఇతి | సదాః |
 అలభ్యేత్యా-లభ్య | అవేతి | నయేత్ | సదస్యాన్ | ఏవ | యజ్జయశసేతీయజ్జ-యశసేన |
 అర్చయతి || ౫ || ఇతిన్ద్రియమేవపునఃపునర్నయేత్త్రయన్ద్రిగోంశచ || ౬ ||

అయుః | వై | ఏతత్ | యజ్జస్య | యత్ | ధ్రువః | ఉత్తమశక్యత్-శమః | గ్రహాణామ్
 గృహ్యతే | తస్మాత్ | అయుః | ప్రాణానామితీప్ర-అనానామ్ | ఉత్తమశక్యత్-శమమ్ |
 మూర్ధానమ్ | దివః | అరతిమ్ | పృథివ్యా | ఇతి | అహ | మూర్ధానమ్ | ఏవ | ఏనమ్ |
 సమానానామ్ | కరోతి | వైశ్వానరమ్ | ఋతాయ | జాతమ్ | అగ్నిమ్ | ఇతి | అహ |
 వైశ్వానరమ్ | హి | దేవతయా | అయుః | ఉభయతోవైశ్వానరశక్యభయతః-వైశ్వానరుః |
 గృహ్యతే | తస్మాత్ | ఉభయతః | ప్రాణాఇతిప్ర-అనాః | అధస్తాత్ | ఛ | ఉపరిష్ఠాత్ | ఛ |
 అర్హిసః | అన్యే | గ్రహాః | గృహ్యన్తి | అర్హి | ధ్రువః | తస్మాత్ || ౭ || అర్హి | అవాకే | ప్రాణాఇతిప్ర-
 అనః | అన్యేషామ్ | ప్రాణానామితీప్ర-అనానామ్ | ఉపోష్ఠశక్యప-ఉష్ఠే | అన్యే | గ్రహాః |

సాద్యనే । అనుపోవైత్యనువ-ఉప్పై । ధ్రువః । తస్మాత్ । అస్మి । అన్యా । ప్రజాపతిప్ర-
జాః । ప్రతితిష్ఠన్తీప్రతి-తిష్ఠన్తి । మాగ్ంసేన । అన్యా । అనురా । వై । ఉత్తరకణ్ముక్-
తరతః । పృథివీమ్ । పర్యాచీరపన్నితీపరి-అరీరీరపన్సి । తామ్ । దేవా । ధ్రువేః ।
అర్చ్యగ్ంహన్సి । తత్ । ధ్రువస్య । ధ్రువత్పమితీధ్రువ-త్పమ్ । యత్ । ధ్రువః । ఉత్తరక
ణ్ముక్-తరతః । సాద్యతే । ధృత్వే । ఆయుః । వై । ఏతత్ । యజ్ఞస్య । యత్ । ధ్రువః ।
అత్థా । హోతా । యత్ । హోత్తుచమనఇతిహోత్తు-చమసే । ధ్రువమ్ । అచుసయతీకృష్ణ-
నయతి । అత్మన్సి । ఏవ । యజ్ఞస్య ॥౩॥ ఆయుః । దధాతి । పురస్తాత్ । ఉత్కస్య । అచుసయ
ఇత్యవ-నీయః । ఇతి । అహః । పురస్తాత్ । హి । ఆయుషః । భుజ్యే । మధ్యకః । అచుసయ
ఇత్యవ-నీయః । ఇతి । అహః । మధ్యమేన । హి । ఆయుషః । భుజ్యే । ఉత్తరార్కకర్తుత్తర-
అర్థే । అచుసయఇత్యవ-నీయః । ఇతి । అహః । ఉత్తమనేక్యత్-త్మమేన హి । ఆయుషః ।
భుజ్యే । వైశ్వదేవ్యామితివైశ్వ-దేవ్యామ్ । ఋచి । శస్యమానాయామ్ । అవేతి । నయతి ।
వైశ్వదేవ్యఇతివైశ్వ-దేవ్యః । వై । ప్రజాపతిప్ర-జాః । ప్రజాస్వితీప్ర-జానా ఏవ । ఆయుః ।
దధాతి ॥౪॥ ధ్రువస్తస్మాదేవయజ్ఞస్యైకాన్నచత్వారిగ్ంశచ్చ ॥౨॥

యజ్ఞేన । వై । దేవాః । సువర్ణమితిసువః-గమ్ । లోకమ్ । అయన్సి । తే ।
అమన్వన్త । మనుష్యాః । నః । అన్వాభవిష్ఠన్తీత్యను-అభవిష్ఠన్తి । ఇతి । తే । సువర్ణరేదేతి
సమ్-వర్ణరేదా యోపయిత్వా । సువర్ణమితిసువః-గమ్ । లోకమ్ । అయన్సి । తమ్ ।
ఋషయః । ఋతుగ్రహారిత్యు-గ్రహైః । ఏవ । అను । ప్రేతే । అజ్ఞాచన్సి । యత్ । ఋతు
గ్రహాకర్తు-గ్రహాః । గృహ్యన్తే । సువర్ణస్యేతిసువః-గమ్ । లోకస్య । ప్రశ్నీత్యాతిప్ర-
శ్నాత్వే । ద్వాదశ । గృహ్యన్తే । ద్వాదశ । మాసాః । సువర్ణరఘిపమి-వర్ణయః । సువర్ణర

స్వేతసమ్-వర్షరస్య । ప్రజ్ఞాత్వాఇతిప్ర-జ్ఞాత్వై । నచ । ప్రథమా । గృహీతేఐతి । సచా ।
 ఉత్తమావిత్యుక్-తమా । తస్మాత్ । ద్వైద్వావితిద్వా-ద్వై । ఋతూఐతి । ఉభయతోముఖ
 మిత్యుభయతో-ముఖమ్ । ఋతుప్రాశ్రమిత్యు-ప్రాశ్రమి । భవతి । ఈ ॥౯౧॥హి । తత్ ।
 వేద । యతో । ఋతూనామ్ । ముఖమ్ । ఋతునా । ప్రేతి । ఇప్య । ఇతి । షట్ । కృత్వా ।
 అహా । షట్ । వై । ఋతవః । ఋతున్ । ఏవ । ప్రీణాతి । ఋతుభిరిత్యు-భిః । ఇతి ।
 చతుః । చతుష్పదఐతిచతుః-పదః । ఏవ । ప్రకూన్ । ప్రీణాతి । ద్వి । పునః । ఋతునా ।
 అహా । ద్విపదఐతిద్వి-పదః । ఏవ । ప్రీణాతి । ఋతునా । ప్రేతి । ఇప్య । ఇతి । షట్ । కృత్వా
 అహా । ఋతుభిరిత్యు-భిః । ఇతి । చతుః । తస్మాత్ । చతుష్పదఐతిచతుః-పాదః ।
 పతవః । ఋతున్ । ఉపేతి । జీవన్తి । ద్వి ॥౧౦॥ పునః । ఋతునా । అహా । తస్మాత్ । ద్విపాద
 ఐతిద్వి-పాదః । చతుష్పదఐతిచతుః-పదః । ప్రకూన్ । ఉపేతి । జీవన్తి । ఋతునా । ప్రేతి
 ఇప్య । ఇతి । షట్ । కృత్వా । అహా । ఋతుభిరిత్యు-భిః । ఇతి । చతుః । ద్వి । పునః ।
 ఋతునా । అహా । ఆక్రమణమిత్యా-క్రమణమ్ । ఏవ । తత్ । సేతుమ్ । యజమానః । కురుతే
 సువర్ణస్యేతిసువః-గన్య । లోకన్య । సమప్త్యాఐతిసమ్-అప్త్యై । న । అన్యః । అన్యమ్ ।
 అను । ప్రేతి । పద్ద్యేత । యత్ । అన్యః । అన్యమ్ । అనుప్రపద్ద్యేతేత్యను-ప్రపద్ద్యేత । ఋతుః ।
 ఋతుమ్ । అను । ప్రేతి । పద్ద్యేత । ఋతవః । మోహళాః । స్తు ॥౧౧॥ ప్రసిద్ధమితిప్ర-
 సిద్ధమ్ । ఏవ । అర్ధ్వర్యుః । దక్షిణేన । ప్రేతి । వర్షతే । ప్రసిద్ధమితిప్ర-సిద్ధమ్ ।
 ప్రతిప్రస్థాతేతిప్రతి-ప్రస్థాతా । ఉత్తరేదేత్యుక్-తరేణ । తస్మాత్ । అదిత్య । షట్ । మానుః ।
 దక్షిణేన । ఏతి । షట్ । ఉత్తరేదేత్యుక్-తరేణ । ఉపయామగృహీతఐత్యుపయామ-గృహీతః
 అస్తి । సగ్ంసర్పఐతీనమ్-సర్పః । అస్తి । అగ్ంహస్త్విత్యాయేత్యగ్ంహ-వత్వాయ । త్వా ।

ఇతి | అహ | అస్తి | త్రయోదశఇతిత్రయః-దశః | మాసః | ఇతి | అహః | తమ్ | ఏవ |
తత్ | ప్రీతాతి || ౧౨ || కోతీవన్దిద్విస్సుశ్చకున్ద్రిగ్ంశచ్చ || ౩ ||

సువర్గాయేతిసువః-గాయ | వై | ఏతే | లోకాయ | గృహ్యన్తే | యత్ | ఋతుగ్రహ
ఇత్యతు-గ్రహః | ఙ్యోతిః | ఇన్ద్రాగ్నిఇతిస్త్ర-అగ్ని | యత్ | ఇన్ద్రాగ్నిమిత్స్యేస్త్ర-అగ్నమ్ |
ఋతుప్రాత్రేదేత్యతు-ప్రాత్రేద | గృహ్యతి | ఙ్యోతిః | ఏవ | అస్త్రి | ఉపరీష్టాత్ | దధాతి | సువర్గ
స్యేతిసువః-గన్య | లోకన్య | అనుభ్యాత్వాఇత్యను-భ్యాత్వ | ఓఙ్భృతావిత్కృణ-భృతే |
వై | ఏతా | దేవాసామ్ | యత్ | ఇన్ద్రాగ్నిఇతిస్త్ర-అగ్ని | యత్ | ఇన్ద్రాగ్నిమిత్స్యేస్త్ర-అగ్నమ్ |
గృహ్యతే | ఓజః | ఏవ | అవేతి | రున్యే | వైశ్వదేవమితివైశ్వ-దేవమ్ | శుక్రప్రాత్రేదేతిశుక్ర-
ప్రాత్రేద | గృహ్యతి | వైశ్వదేవ్యఇతివైశ్వ-దేవ్య | వై | ప్రజాఇతిప్ర-జాః | అసౌ | ఆదిత్య |
శుక్రః | యత్ | వైశ్వదేవమితివైశ్వ-దేవమ్ | శుక్రప్రాత్రేదేతిశుక్ర-ప్రాత్రేద | గృహ్యతి | తస్మాత్
అసౌ | ఆదిత్యః || ౧౩ || సర్వాః | ప్రజాఇతిప్ర-జాః | ప్రత్యజ్ | ఉదితి | ఏతి | తస్మాత్ |
సర్వః | ఏవ | మన్యతే | మామ్ | ప్రతి | ఉదితి | అగ్రాత్ | ఇతి | వైశ్వదేవమితివైశ్వ-దేవమ్
శుక్రప్రాత్రేదేతిశుక్ర-ప్రాత్రేద | గృహ్యతి | వైశ్వదేవ్యఇతివైశ్వ-దేవ్యః | వై | ప్రజాఇతిప్ర-
జాః | తేజః | శుక్రః | యత్ | వైశ్వదేవమితివైశ్వ-దేవమ్ | శుక్రప్రాత్రేదేతిశుక్ర-ప్రాత్రేద |
గృహ్యతి | ప్రజాస్వీతిప్ర-జాసు | ఏవ | తేజః | దధాతి || ౧౪ || తస్మాదసావాదిత్యన్ద్రిగ్ంశచ్చ || ౪ ||

ఇన్ద్రః | మరుద్ధిరితిమరుత్-భిః | సాంవిద్యేనేతిసామ్-విద్యేన్ | మాధ్యన్తినే |
సవనే | వృత్రమ్ | అహన్తి | యత్ | మాధ్యన్తినే | సవనే | మరుత్వతీయాః | గృహ్యన్తే | వాత్రప్నా
ఇతివాత్ర-ఘ్నాః | ఏవ | తే | యజమానన్య | గృహ్యన్తే | తన్య | వృత్రమ్ | అఘ్నుషాః |
ఋతవః | అఘ్నుహన్తి | సః | ఋతుప్రాత్రేదేత్యతు-ప్రాత్రేద | మరుత్వతీయాన్ | అగ్న్యన్తే

తతః । నై । నః । ఋతూన్ । శ్రేణీ । అజ్ఞానాత్ । యత్ । క్షుద్ధాప్రాశ్రీతీష్ఠుః-ప్రాశ్రీతః ।
 మరుత్పతీయాః । గృహ్వాన్తే । ఋతూనామ్ । ప్రాణీణ్యుః-కృన్యే । వజ్రీణి । నై । ప్రతీయో
 యజమానః । వ్రాత్యవ్యాయుః । శ్రేణీ । వ్రాత్యుః । యత్ । క్షుద్ధాప్రాశ్రీతీష్ఠుః । ఉదితీ । ఏవ ।
 ప్రథమేన ॥౧౫॥ యచ్చతి । శ్రేణీ । వ్రాత్యుః । ద్వితీయేన । స్మృణోతి । కృతీయేన । అయథా
 నై । ఏతత్ । యజమానః । నమితి । క్షుద్ధాత్ । యత్ । క్షుద్ధాప్రాశ్రీతీష్ఠుః । ధేనా । ఏవ ।
 ప్రథమః । త్యా । ద్వితీయః । అమః । కృతీయః । ప్రతీతీ । ఏవ । ప్రథమేన । ధృత్తి । ఏనా । స్మృణోతి
 ద్వితీయేన । విద్యతి । కృతీయేన । ఇప్తాః । పృత్రమ్ । వ్రాత్యా । వరాహే । వ్రాతకమితీవరా-
 వతమ్ । అగచ్ఛత్ । అపేతీ । అరాధమ్ । ఇతి । మన్వేమానుః । నః । పారతః । అధవన్తీ నః ।
 ఏతాన్ । మరుత్పతీయాన్ । అత్తస్పరణానిశ్శాన్య-స్పరణాన్ । అపశ్యత్ । తాన్ । అగ్రస్తీక్షు
 ॥౧౬॥ ప్రాణమితీప్ర-అనమ్ । ఏవ । ప్రథమేన । అస్మి తాత్ । అప్రాణమితీప్ర-అనమ్ ।
 ద్వితీయేన । అతానమ్ । కృతీయేన । అత్తస్పరణానిశ్శాన్య-స్పరణాన్ । నై । ఏతీ । యజమానస్య
 గృహ్వాన్తే । యత్ । మరుత్పతీయాః । ప్రాణమితీప్ర-అనమ్ । ఏవ । ప్రథమేన । స్మృణోతి ।
 అప్రాణమితీప్ర-అనమ్ । ద్వితీయేన । అతానమ్ । కృతీయేన । ఇప్తాః । పృత్రమ్ । అప్రాన్తే ।
 తమ్ । దేవాః । అబ్రువన్తీ । మహాన్ । నై । అయమ్ । అథాత్ । యః । పృత్రమ్ । అపేధీత్ ।
 ఇతి । తత్ । మహాస్రస్థితీమహా-ఇప్తస్య । మహాస్రత్పమితీమహాస్ర-త్పమ్ । నః । ఏతమ్ ।
 మహాస్రమితీమహా-ఇప్తమ్ । ఉద్ధారమిత్కృత్-హారమ్ । ఉదితీ । అపారత్ । పృత్రమ్ ।
 వ్రాత్యా । అన్యానుః । దేవతానుః । అధీతీ । యత్ । మహాస్రమితీమహా-ఇప్తాః । గృహ్వాన్తే ।
 ఉద్ధారమిత్కృత్-హారమ్ । ఏవ । తమ్ । యజమానః । ఉదితీ । వ్రాత్యే । అన్యానుః । ప్రణా
 క్షితీప్ర-అనమ్ । ఉదితీ । కుక్రప్రాశ్రీతీతీకుక్ర-ప్రాశ్రీతః । గృహ్వాన్తీ । యజమానదేవత్యుజితీ

యజమాన-చేస్తూ వై. మూహేస్త్రావతిమాహ-ఇష్టః. తేజః. శుక్రః. యత్. క్షాహేస్త్ర
మితమాహ-ఇష్టమ్. శుక్రసాత్రజేతీశుక్ర-సాత్రత. గృహ్యతే. యజమానే. ఏవ.
తేజః. దధాతి || ౧౭ || ప్రథమేనాగృహ్యేతదేవతాస్త్వస్థావిగోంకతిశ్చ || ౧౮ ||

అదితిః. పుత్రకామేతిపుత్ర-కామా. సోద్యేధ్య. దేవేధ్య. బ్రాహ్మణ్యనమిత
బ్రహ్మ-ఉదనమ్. అపచత్. తస్యే. ఉచ్యేషణమిత్యత్-శేషణమ్. అదర్శుః. తత్. ప్రేత.
అశ్వాత్. సా. రేతః. అధత్. తస్యే. చత్వారా. అదిత్యా. అజాయన్. సా. ద్వివేషణమ్.
అపచత్. సా. అమన్యత. ఉచ్యేషణాదిత్యత్-శేషణమ్. మే. ఇమే. అజ్ఞత. యత్.
అగ్రే. ప్రాశిష్యామితిప్ర-అశిష్యామి. ఇతః. మే. వసీయాగోంసః. అనిష్యన్తి. ఇతి. సా.
అగ్రే. ప్రేతీ. అశ్వాత్. సా. రేతః. అధత్. తస్యే. వ్యర్థమితివి-ఋర్థమ్. అర్థమ్.
అజాయత. సా. అదిత్యేధ్య. ఏవ || ౧౯ || తృతీయమ్. అపచత్. భోగాయ. మే. ఇదమ్.
క్రాన్తమ్. అస్తు. ఇతి. తే. అబ్రువన్. వరమ్. వృణామసై. యః. అతః. జాయతై.
అస్మాకమ్. సః. ఏకః. అసత్. యః. అస్య. ప్రజాయామితిప్ర-జాయామ్. ఋధాన్తి.
అస్మాకమ్. భోగాయ. భవత్. ఇతి. తతః. వివస్వాన్. అదిత్య. అజాయత. తస్య. సై
ఇయమ్. ప్రజేతిప్ర-జా. యత్. మనుష్యాః. తాసు. ఏకః. ఏవ. ఋర్థః. యః. యజతే
సః. దేవానామ్. భోగాయ. భవతి. దేవాః. వై. యజ్ఞత్ || ౨౦ || రుద్రమ్. అన్య.
అయన్. సః. అదిత్యాన్. అన్నాక్రమతేత్యను-అక్రమత. తే. ద్విదేవత్యానితద్వి-
దేవత్యానే. ప్రేతీ. అపర్జన్. తాన్. న. ప్రేతీ. ప్రేతీ. అయన్. తస్మాత్. అవీతీ.
వధ్యమ్. ప్రపన్నమితిప్ర-పన్నమ్. న. ప్రేతీ. ప్రేతీ. అయన్. తస్మాత్. ద్విదేవత్యేర్థాత్
ద్వి-దేవత్యేర్థా. అదిత్య. నిరిత. గృహ్యతే. యత్. ఉచ్యేషణాదిత్యత్-శేషణమ్.

అజాయన . తస్మాత్ . ఉచ్యేషణాదిత్యుక్-శేషాత్ . గృహ్యతే . తిస్సగ్నిరీతిస్సు-ధిః .
 ఋగ్విశ్వక్-ధిః . గృహ్యతి . మాతా . పితా . పుత్రా . తత్ . ఏవ . తత్ . మిథునమ్ .
 ఉల్బమ్ . గర్భః . జరాయు . తత్ . ఏవ . తత్ . ॥ ౨౦ ॥ మిథునమ్ . ప్రకపః . నై . ఏతే . యత్ .
 అదిత్య . ఉర్క . దద . దధ్నా . మధ్యతః . శ్రీఙ్ఞాతి . తిర్ణీమ్ . ఏవ . ప్రకూనామ్ . మధ్యతః .
 దధాతి . శృతాతద్వేనేతీశృత-అతద్వేన . మేధ్యత్వాయతీమేధ్య-త్వాయ . తస్మాత్ . అమా
 ప్రక్వమ్ . రుహ . ప్రకపః . నై . ఏతే . యత్ . అదిత్య . పరిశ్రిత్యేతీపరి-శ్రిత్య . గృహ్యతి .
 ప్రతిరుధ్యేతీప్రతి-రుధ్య . ఏవ . అస్త్రై . ప్రకూన్ . గృహ్యతి . ప్రకపః . నై . ఏతే . యత్ .
 అదిత్య . ఏషః . రుద్రః . యత్ . అగ్ని . పరిశ్రిత్యేతీపరి-శ్రిత్య . గృహ్యతి . రుద్రాత్ . ఏవ .
 ప్రకూన్ . అన్తః . దధాతి . ॥ ౨౧ ॥ ఏషః . నై . వివస్వాన్ . అదిత్య . యత్ . ఉపాగ్ంశుసవన
 ఇత్యుపాగ్ంశు-సవనః . సః . ఏతమ్ . ఏవ . సోమవీధమితీసోమ-వీధమ్ . పరీతి .
 కయే . ఏతి . తృతీయసవనాదితీతృతీయ-సవనాత్ . వివస్వ . అదిత్య . ఏషః . తే .
 సోమవీధఇతీసోమ-వీధః . ఇతి . అహ . వివస్వనమ్ . ఏవ . అదిత్యమ్ . సోమవీధేనేతి
 సోమ-వీధేన . సమితి . అర్తయతి . యా . దివ్యా . వృష్టిః . తయా . త్వా . శ్రీఙ్ఞామి . ఇతి .
 వృష్టికామస్యేతివృష్టి-కామస్య . శ్రీఙ్ఞీయాత్ . వృష్టిమ్ . ఏవ . అవేతి . రున్తే . యది .
 తాఙ్ . ప్రస్మన్తేదితిప్ర-స్మన్తేత్ . వర్షమకః . పర్షస్యః . స్యాత్ . యది . చిరమ్ . అవర్షమకః .
 న . సారయతి . అసన్నాత్ . హి . ప్రజాఇతిప్ర-జాః . ప్రజాయన్తఇతిప్ర-జాయన్తే . న .
 అస్మితి . వషట్ . కర్తతి . యత్ . అనువషట్పూర్వాదిత్యను-వషట్పూర్వాత్ . రుద్రమ్ .
 ప్రజాఇతిప్ర-జాః . అనువస్మజేదిత్యను-అవస్మజేత్ . న . హుత్వా . అస్మితి . ఈర్షిత .
 యత్ . అస్మిర్షేతీత్యను-ఈర్షిత . చక్షుః . అస్య . ప్రమాయుకమితిప్ర-మాయుకమ్ . స్మిక్తి

తస్మాత్ । న । అస్మిన్ క్షయోత్కలము-ఈక్షణ ॥౨౨॥

॥ ఏవయజ్ఞాజ్ఞారాయుతదేవతదస్తర్గధాతిసప్తవిగోళతిశ్చ ॥౬॥

అస్త్ర్యామప్రాత్రేదేత్వస్త్ర్యామ-ప్రాత్రేణ । సావిత్రమ్ । అగ్రయజాత్ । గృహ్లాతి ।
 ప్రజాపతిరితిప్రజా-పతిః । వై । ఏష । యత్ । అగ్రయజః । ప్రజానామితిప్ర-జాసామ్ ।
 ప్రజసనామితిప్ర-జసనాయ । న । సారయతి । అసన్నాత్ । హి । ప్రజాపతిప్ర-జా ।
 ప్రజాయస్తాపిప్ర-జాయస్తే । న । అస్మితి । వషట్ । కరోతి । యత్ । అనువషట్సుర్యాది
 త్యను-వషట్సుర్యాత్ । రుద్రమ్ । ప్రజాపతిప్ర-జాః । అస్వపస్మజేదిత్యను-అవస్మజేత్ ।
 ఏషః । వై । గాయత్రః । దేవాసామ్ । యత్ । సవితా । ఏషః । గాయత్రియై । లోకే । గృహ్లాతే
 యత్ । అగ్రయజః । యత్ । అస్త్ర్యామప్రాత్రేదేత్వస్త్ర్యామ-ప్రాత్రేణ । సావిత్రమ్ ।
 అగ్రయజాత్ । గృహ్లాతి । స్వాత్ । ఏవ । ఏనమ్ । యోనే । నిరితి । గృహ్లాతి । విశ్వే ॥౨౩॥
 దేవాః । తృతీయమ్ । సవనమ్ । న । ఉదితి । అయచ్చన్న్ । తే । సవితారమ్ । ప్రాతస్సవన
 భాగమితిప్రాతస్సవన- భాగమ్ । సన్తమ్ । తృతీయసవనమితితృతీయ-సవనమ్ । అభి ।
 పరితి । అనయన్న్ । తతః । వై । తే । తృతీయమ్ । సవనమ్ । ఉదితి । అయచ్చన్న్ । యత్
 తృతీయసవనాతితృతీయ-సవనే । సావిత్రః । గృహ్లాతే । తృతీయస్య । సవనస్య । ఉద్యత్వా
 ఇత్యుక్-యత్యై । సవిత్ప్రాత్రేదేతిసవిత్ప్ర-ప్రాత్రేణ । వైశ్వదేవమితివైశ్వ-దేవమ్ । కలశాత్
 గృహ్లాతి । వైశ్వదేవ్యతివైశ్వ-దేవ్యః । వై । ప్రజాపతిప్ర-జాః । వైశ్వదేవతివైశ్వ-దేవ
 కలశః । సవితా । ప్రసనానామితిప్ర-సనాసామ్ । ఈశే । యత్ । సవిత్ప్రాత్రేదేతిసవిత్ప్ర-
 ప్రాత్రేణ । వైశ్వదేవమితివైశ్వ-దేవమ్ । కలశాత్ । గృహ్లాతి । సవిత్ప్రసనాతాతిసవిత్ప్ర-
 ప్రసనాతా । ఏవ । అస్మై । ప్రజాపతిప్ర-జాః । ప్రేతి ॥౨౪॥ అనయతి । సోమే । సోమేమ్ ।

శ్రీశీలః । గృహ్యశ్చ । రేణుః । ఏవ । తత్ । దధాతి । సుశర్మతీను-శర్మా । అస్తి । సుప్రతిష్ఠాన
 యను-ప్రతిష్ఠానః । ఋతః । అహః । సోమే । హి । సోమేమి । అర్చిగృహ్యతీశ్చ-గృహ్యతః ।
 ప్రత్యక్షాఽపిప్రత-శ్చిత్త్యై । ఏతస్మాన్నై । వై । అపి । గ్రహే । ఘనస్వేభ్యః । దేవేభ్యః । పితృభ్య
 యపిశ్చ-భ్యః । త్రియశ్చే । సుశర్మతీను-శర్మా । అస్తి । సుప్రతిష్ఠానయను-ప్రతిష్ఠానః ।
 ఋతః । అహః । ఘనస్వేభ్యః । ఏవ । ఏతేన । కర్తాత్ । భృవాత్ । ఋతః । అహః । దేవేభ్యః ।
 ఏవ । ఏతేన । కర్తాత్ । నమః । ఋతః । అహః । పితృభ్యయపిశ్చ-భ్యః । ఏవ । ఏతేన ।
 కర్తాత్ । ఏతాపతీ । వై । దేవతాః । తాభ్యః । ఏవ । ఏనమ్ । సర్వాభ్యః । గృహ్యతి । ఏషః ।
 తే । యానః । విశ్వేభ్యః । త్వా । దేవేభ్యః । ఋతః । అహః । నైశ్చదేవయనైశ్చ-దేవః । హి ।
 ఏషః ॥ ౨౧ ॥ విశ్వేభ్యపిశ్చ-భ్యః । ఏతేనకర్తాత్కాన్మవిగోంకతిశ్చ ॥ ౨౧ ॥

ప్రాణయితీప్ర-అనుః । వై । ఏషః । యత్ । ఉపాగోంశురిశ్యప-అగ్గోంశుః । యత్ ।
 ఉపాగోంశుపాత్రేదేత్యుపాగోంశు-పాత్రేణ । ప్రథమః । చ । ఉత్తమశ్యుత్-తమః । చ ।
 గ్రహే । గృహ్యతీయే । ప్రాణమితీప్ర-అనమ్ । ఏవ । అన్వితీ । ప్రయన్తీప్ర-యన్తి ।
 ప్రాణమితీప్ర-అనమ్ । అను । ఉరితీ । యన్తి । ప్రజాపతిరితిప్రజా-పతిః । వై । ఏషః ।
 యత్ । అగ్రయజాః । ప్రాణయితీప్ర-అనుః । ఉపాగోంశురిశ్యప-అగ్గోంశుః । పత్నీః । ప్రజాపతి
 ప్ర-జాః । ప్రేతీ । జనయన్తి । యత్ । ఉపాగోంశుపాత్రేదేత్యుపాగోంశు-పాత్రేణ । పాత్నీ
 క్షయితీపాత్నీ-క్షయే । అగ్రయజాత్ । గృహ్యతీ । ప్రజానామితీప్ర-జానామ్ । ప్రజన
 తాయితీప్ర-యజాయ । తస్మాత్ । ప్రాణమితీప్ర-అనమ్ । ప్రజాపతిప్ర-జాః । అను । ప్రేతీ
 తాయన్తి । దేవాః । వై । ఇతరైతరైతీత-ఇతః । పత్నీః । సువర్ణమితీసువ-గమ్ ॥ ౨౨ ॥
 లోకమ్ । అక్షరాగోంశ్చ । తే । సువర్ణమితీసువ-గమ్ । లోకమ్ । న । ప్రేతీ । అజ్ఞానన్యై

తే . ఏకమ్ . ప్రాత్నివతమితిప్రాత్ని-వతమ్ . అపశ్యన్తి . తమ్ . అగృహ్యత . తతః . వై .
 తే . సువర్ణమితిసువ-గమ్ . లోకమ్ . ప్రేతి . అజానన్తి . యత్ . ప్రాత్నివతమితిప్రాత్ని-
 వతః . గృహ్యతే . సువర్ణస్యేతిసువ-గస్య . లోకస్య . ప్రజ్ఞాత్వాతిప్ర-జ్ఞాన్తి . సః .
 సోమః . న . అతివృత . స్త్రీభ్యః . గృహ్యమాణః . తమ్ . పృథక్ . వజ్రమ్ . కృత్వా . అపృగ్గృ
 తమ్ . నిరీద్రియమితినిః-ఇద్రియమ్ . భూతమ్ . అగృహ్యన్తి . తస్మాత్ . ద్రియః . నిరీద్రియా
 ఇతినిః-ఇద్రియాః . అదాయాదీరిత్యదాయ-అదీః . అపీతి . ప్రాపాత్ . పుగ్గింసః . ఉపస్థితర్
 మిశ్యుపస్థి-తర్తమ్ ॥౨౩॥ వదన్తి . యత్ . పృథేన . ప్రాత్నివతమితిప్రాత్ని-వతమ్ .
 స్త్రీదాతి . వజ్రేణ . ఏవ . ఏనమ్ . వశే . కృత్వా . గృహ్యతి . ఉపయామగృహీతకత్య
 పయామ-గృహీతః . అసి . ఇతి . అహ . ఇయమ్ . వై . ఉపయామకత్యప-యామః .
 తస్మాత్ . ఇమామ్ . ప్రజాఇతిప్ర-జాః . అసు . ప్రేతి . జాయన్తే . బృహస్పతిసుతస్యేతి
 బృహస్పతి-సుతస్య . తే . ఇతి . అహ . బ్రహ్మ . వై . దేవానామ్ . బృహస్పతిః . బ్రహ్మణా .
 ఏవ . అన్తై ॥ ప్రజాఇతిప్ర-జాః . ప్రేతి . జనయతి . ఇన్తోఇతి . ఇతి . అహ . రేతః . వై .
 ఇన్ద్రః . రేతః . ఏవ . తత్ . దధాతి . ఇన్ద్రియావఇతీన్ద్రియ-వః . ఇతి ॥౨౪॥ అహ . ప్రజా
 ఇతిప్ర-జాః . వై . ఇన్ద్రియమ్ . ప్రజాఇతిప్ర-జాః . ఏవ . అన్తై . ప్రేతి . జనయతి . అగ్నా
 ౨౫ . ఇతి . అహ . అగ్నిః . వై . రేకోధాఇతిరేతః-ధా . పత్నీవఇతిపత్నీ-వః . ఇతి . అహ .
 మిథునత్వాయేతిమిథున-త్వాయ . సజారితిస-జాః . దేవేన . త్వష్టా . సోమమ్ . విజా
 ఇతి . అహ . త్వష్టా . వై . పశూనామ్ . మిథునానామ్ . రూపకృదితిరూప-కృత్ . రూపమ్
 ఏవ . పశుషు . దధాతి . దేవాః . వై . త్వష్టారమ్ . అతిఘాగ్గింసన్తి . సః . పత్నీ . ప్రేతి
 అపద్యత . తమ్ . న . ప్రేతి . ప్రేతి . అయన్తిన్తి . తస్మాత్ . అపీతి ॥౨౬॥ వధేమి .

ప్రస్తుతి-ప్రస్తుతి | న | ప్రతి | ప్రతి | యచ్చి | తస్మాత్ | ప్రాప్తివకతిప్రాప్తి-ప్రతి
 త్పత్తి | అవతి | గృహ్యతే | న | ప్రార్థయతి | అపన్నాత్ | హి | ప్రజాపతి-హి | ప్రజాయ
 ప్రజాపతి-హి | న | అన్విత | వపతి | కర్తృ | యత్ | అనువప్తుర్వాదిత్యను-
 వప్తుర్వాత్ | రుద్రమ్ | ప్రజాపతి-హి | అనువప్తుర్వాదిత్యను-అపస్వితీ | యత్ |
 వ | అనువప్తుర్వాదిత్యను-వప్తుర్వాత్ | అశాస్త్రమ్ | అగ్నిదిత్య్ను-ఇత్ | సోమమ్ |
 ర్షయేత్ | ఉపాగ్ంత్విత్వం-అగ్ంతు | అన్విత | వపతి | కర్తృ | వ | రుద్రమ్ | ప్రజాపతి
 ప్ర-హి | అనువప్తుర్వాదిత్యను-అపస్వితీ | శాస్త్రమ్ | అగ్నిదిత్య్ను-ఇత్ | సోమమ్ | ర్షయతి
 అగ్నిదిత్య్ను-ఇత్ | నేష్ఠః | ఉపస్వమిత్వం-స్వమ్ | ఏత | సిద్ధ || ౩౦ || నేష్ఠః | వత్సమ్ |
 ఉదానయేత్వత్-అనయ | ఇతి | అహ | అగ్నిదిత్య్ను-ఇత్ | ఏవ | నేష్ఠరి | రేతః | దధాతి
 వేష్ఠి | పత్నీయామ్ | ఉద్గాతేత్వత్-గాతా | సమితి | శ్వాసయతి | ప్రజాపతిరితిప్రజా-
 పతిః | వై | ఏషః | యత్ | ఉద్గాతేత్వత్-గాతా | ప్రజానామితిప్ర-జానామ్ | ప్రజననాయేతి
 ప్ర-అననాయ | అపః | ఉప | ప్రేతి | వర్తయతి | రేతః | ఏవ | తత్ | సిచ్చతి | ఉరుణా |
 ఉప | ప్రేతి | వర్తయతి | ఉరుణా | హి | రేతః | సిచ్చతే | నగ్నజ్యత్యేతినగ్నమ్-కృత్య |
 ఉరుమ్ | ఉప | ప్రేతి | వర్తయతి | యదా | హి | నగ్నః | ఉరుః | భవతి | అథ | మిథునీ |
 భవతః | అథ | రేతః | సిచ్చతే | అథ | ప్రజాపతిప్ర-జాః | ప్రేతి | జాయన్తే || ౩౧ ||

|| పత్నీస్తువర్గముపస్థితరమిన్ద్రియావజత్యపీసీదమిథున్యజ్ఞౌచ || ౩౦ ||

ఇన్ద్రః | వృత్రమ్ | అహన్న్ | తస్య | శీర్షకపాలమితిశీర్ష-కపాలమ్ | ఉదితి |
 క్షిప్తి | సః | ద్రోణకలశతిద్రోణ-కలశః | అభవత్ | తస్మాత్ | సోమః | సమితి |
 అభవత్ | సః | హరియోజనతిహరి-యోజనః | అభవత్ | తమ్ | వీతి | అదికిపుత్ |

నీరితహారి-యోజనీః । యత్ । సమ్మిన్వ్యాదితీసమ్-భిన్వ్యాత్ । అర్హా ॥౨౫॥ ఏనమ్ ।
 ప్రశవః । భుజ్జన్తః । ఉపేతీ । తిష్ఠేరన్మి । యత్ । న । సమ్మిన్వ్యాదితీసమ్-భిన్వ్యాత్ ।
 బహవః । ఏనమ్ । ప్రశవః । అభుజ్జన్తః । ఉపేతీ । తిష్ఠేరన్మి । మనసా । నమితీ । లాల్లాతీ ।
 ఉభయేమ్ । కరోతి । బహవః । ఏవ । ఏనమ్ । ప్రశవః । భుజ్జన్తః । ఉపేతీ । తిష్ఠన్తీ । ఉస్తేత
 రీత్యుత్-నేతరీ । ఉపహావమిత్యుప-హావమ్ । ఇన్ద్రన్తీ । యః । ఏవ । ఉత్ । ధోమనీర
 ఇతీసోమ-వీధః । తమ్ । ఏవ । అవేతీ । దుస్సతే । ఉత్తరవేద్యామిత్యుత్తర-వేద్యామ్ । నీతి
 వప్తి । ప్రశవః । వై । ఉత్తరవేదిరిత్యుత్తర-వేదిః । ప్రశవః । హారియోజనీరితహారి-యోజనీః ।
 ప్రశుషు । ఏవ । ప్రశూన్ । ప్రతీతీ । స్థాపయన్తి ॥౨౬॥

॥ అత్రీణాదన్తరాధానాభ్యామల్పాస్థాపయన్తి ॥౯॥

గ్రహాన్ । వై । అన్వితీ । ప్రజాఇతిప్ర-జాః । ప్రశవః । ప్రేతీ । జాయన్తే । ఉపాగ్ం
 క్షన్తర్యామావిత్యుపాగ్ంశు-అన్తర్యామౌ । అజావయైత్యజా-అవయః । కుక్రామన్వినాచితి
 కుక్రా-మన్వినౌ । పురుషాః । ఋకుగ్రహానిత్యకు-గ్రహాన్ । ఏకకథాఇత్యేక-కథాః । ఆదిత్య
 గ్రహమిత్యాదిత్య-గ్రహమ్ । గావః । ఆదిత్యగ్రహఇత్యాదిత్య-గ్రహః । భూయిష్టాభిః ।
 ఋగ్విరిత్యక్-భిః । గృహ్యతే । తస్మాత్ । గావః । ప్రశూనామ్ । భూయిష్టాః । యత్ । త్రిః ।
 ఉపాగ్ంశుమిత్యుప-అగ్ంశుమ్ । హస్తేన । విగృహ్యతీతివి-గృహ్యతీ । తస్మాత్ । ద్వా । త్రిన్
 అజా । జనయతి । అథ । అవయః । భూయసేః । పితా । వై । ఏవః । యత్ । ఆగ్రయణః ।
 పుత్రః । కలశః । యత్ । ఆగ్రయణః । ఉపదస్యేదిత్యుప-దస్యేత్ । కలశేత్ । గృహ్నియాత్ ।
 యథా । పితా ॥౨౭॥ పుత్రమ్ । క్షితః । ఉపధావతీత్యుప-రావతి । తాద్భక్ । ఏవ । తత్ ।
 యత్ । కలశః । ఉపదస్యేదిత్యుప-దస్యేత్ । ఆగ్రయణాత్ । గృహ్నియాత్ । యథా । పుత్రః ।

పితరమ్ | ద్వితః | ఉపదాపతీత్యప-ధావతి | తాదృక్ | ఏవ | తత్ | అత్మా | వై | ఏష |
 యజ్ఞస్య | యత్ | అగ్రయదాః | యత్ | గ్రహాః | వా | కలశః | వా | ఉపదస్త్విదిత్యప-
 దస్యత్ | అగ్రయదాత్ | గృహ్నియాత్ | అత్యసః | ఏవ | అధీతీ | యజ్ఞమ్ | నిరతి | కరోతి |
 అవిజ్ఞాతఇత్యవి-జ్ఞాతః | వై | ఏషః | గృహ్యతే | యత్ | అగ్రయదాః | స్థాల్కా | గృహ్యతీ |
 వాయువ్యేన | జుహోతి | తస్మాత్ || ౨౩ || గర్భణ | అవిజ్ఞాతేనేత్యవి-జ్ఞాతేన | బ్రహ్మహితీ
 బ్రహ్మ-హా | అవభృథమిత్యవ-భృథమ్ | అవేతీ | యన్తి | పరేతీ | స్థారీ | అస్వన్తి | ఉదితీ |
 వాయువ్యాని | హారన్తి | తస్మాత్ | స్త్రియమ్ | జాతామ్ | పరేతీ | అస్వన్తి | ఉదితీ |
 పుమాగోసమ్ | హారన్తి | యత్ | పురోరుచమితీపురా-రుచమ్ | అహా | యథా | వస్యసే |
 అహారతీత్యా-హారతి | తాదృక్ | ఏవ | తత్ | యత్ | గ్రహమ్ | గృహ్యతీ | యథా | వస్యసే |
 అహ్యత్యేత్యా-హ్యత్య | ప్రేతీ | అహా | తాదృక్ | ఏవ | తత్ | యత్ | సాదయతి | యథా |
 వస్యసే | ఉపనిధాయేత్యప-నిధాయ | అపక్రామతీత్యప-క్రామతి | తాదృక్ | ఏవ |
 తత్ | యత్ | వై | యజ్ఞస్య | సామ్నా | యజుషా | క్రియతే | శిథిలమ్ | తత్ | యత్ |
 ఋచా | తత్ | ధృథమ్ | పురస్తారుపయామాఇతిపురస్తాత్-ఉపయామాః | యజుషా |
 గృహ్యన్తే | ఉపరిష్టారుపయామాఇత్యుపరిష్టాత్-ఉపయామాః | ఋచా | యజ్ఞస్య | ధృత్వే
 || ౨౪ || యథాపితాతస్యాపక్రామతితాదృగేవతద్యదప్తాదశచ || ౨౫ ||

ప్రేతీ | అన్యాని | పాత్రాణి | యుజ్యన్తే | న | అన్యాని | యాని | పరాచీనాని |
 ప్రయుజ్యన్తఇతిప్ర-యుజ్యన్తే | అముమ్ | ఏవ | తైః | లోకమ్ | అధీతీ | జయతి | పరాత్ |
 ఇవ | హి | అసౌ | లోకః | యాని | పునః | ప్రయుజ్యన్తఇతిప్ర-యుజ్యన్తే | ఇముమ్ | ఏవ |
 తైః | లోకమ్ | అధీతీ | జయతి | పునః | పునరితిపునః-పునః | ఇవ | హి | అయమ్ | లోకః |

ప్రతి | అన్యాని | పాత్రాణి | యుజ్యంతే | న | అన్యాని | యాని | పరారీనాని | ప్రయుజ్యంత
 ఇతిప్ర-యుజ్యంతే | తాని | అన్వితీ | ఉషధయా | వరేతి | భవన్తి | యాని | పునః || ౩౯ ||
 ప్రయుజ్యంత ఇతిప్ర-యుజ్యంతే | తాని | అన్వితీ | ఉషధయా | పునః | ఏతి | భవన్తి | గ్రేతి |
 అన్యాని | పాత్రాణి | యుజ్యంతే | న | అన్యాని | యాని | పరారీనాని | ప్రయుజ్యంత ఇతిప్ర-
 యుజ్యంతే | తాని | అన్వితీ | అరణ్యా | వశవః | అరణ్యమ్ | అపేతి | యన్తి | యాని | పునః |
 ప్రయుజ్యంత ఇతిప్ర-యుజ్యంతే | తాని | అన్వితీ | గ్రామ్యా | వశవః | గ్రామమ్ | ఉపావయన్తి
 త్వప-అవయన్తి | యః | వై | గ్రహణామ్ | నిదానమితిని-రాసమ్ | వేద | నిదానవానితి
 నిదాన-వాన్ | భవతి | అజ్యమ్ | ఇతి | ఉక్తమ్ | తత్ | వై | గ్రహణామ్ | నిదానమితిని-
 రాసమ్ | యత్ | ఉపాగ్ంశ్చిత్వప-అగ్ంశు | తగ్ంసతి | తత్ || ౪౦ || ఉపాగ్ంశ్చస్తర్త్యా
 మయోరిత్వపాగ్ంశు-అస్తర్త్యామయో | యత్ | ఉచ్చైః | తత్ | ఇహరషామ్ | గ్రహణామ్
 ఏతత్ | వై | గ్రహణామ్ | నిదానమితిని-రాసమ్ | యః | ఏవమ్ | వేద | నిదానవానితి
 నిదాన-వాన్ | భవతి | యః | వై | గ్రహణామ్ | మిథునమ్ | వేద | ప్రేతి | ప్రజయేతిప్ర-
 జయా | పశుభిరితిపశు-భిః | మిథునైః | జాయతే | స్థారీభిః | అన్యే | గ్రహాః | గృహ్యంతే |
 వాయుస్త్యై | అన్యే | ఏతత్ | వై | గ్రహణామ్ | మిథునమ్ | యః | ఏవమ్ | వేద | ప్రేతి |
 ప్రజయేతిప్ర-జయా | పశుభిరితిపశు-భిః | మిథునైః | జాయతే | ఇన్ద్రః | త్వష్టః |
 సోమమ్ | అభిషహత్యభి-సహా | అపిబత్ | సః | విప్యచ్ఛే || ౪౧ || ఏతి | ఆర్చత్ | సః |
 ఆత్మన్ | ఆరమణమిత్యా-రమణమ్ | న | అవిస్తత్ | సః | ఏతాన్ | అనుసవనమిత్యను-
 సవనమ్ | పురోదాశాన్ | అపశ్యత్ | తాన్ | నిరితి | అవపత్ | త్రైః | వై | సః | ఆత్మన్ |
 ఆరమణమిత్యా-రమణమ్ | అక్షురుత | తస్మాత్ | అనుసవనమిత్యను-సవనమ్ |

పురోదాళా నిరితీ | ఉత్పన్నే | తస్మాత్ | అనుసవనమిత్యను-సవనమ్ | పురోదాళానామ్ |
 ప్రేతీ | అశ్రీయాత్ | అత్కస్మి | ఏవ | అరమణమిత్యా-రమణమ్ | కురుతే | న | ఏనమ్ |
 సోమః | అతీతీ | వనతే | బ్రహ్మవాదిసంఘతీబ్రహ్మ-వాదిసః | వదన్తి | న | ఋదా | న |
 యతాషా | పక్షి | అవ్యతే | అథ | కిమ్ | యజ్ఞస్య | పౌజ్ఞత్వమితీపాజ్ఞ-త్వమ్ | ఇతి |
 ధానా | కరమ్యు | వరివాపఘతీపరి-వాపః | పురోదాళః | పయస్యా | తేన | పక్షి |
 అవ్యతే | తత్ | యజ్ఞస్య | పౌజ్ఞత్వమితీపాజ్ఞ-త్వమ్ || ౪౨ ||

|| భవన్తియానిపునశ్శగంసతికర్విష్యష్టిజ్ఞుకూర్కవ || ౧౧ ||

ఇన్ద్రోఽపృత్రాయాయుర్వైయజ్ఞేననువర్ణాయయద్యకుగ్రహాఇన్ద్రోమరుద్ధిరదీతి రవ
 ర్ణామపాత్రేణప్రాణదీపాగంకుపాత్రేణిన్ద్రోఽపృత్రమహస్తస్మగహోన్వాన్యాన్యేకాదక || ౧౧ ||

ఇన్ద్రోఽపృత్రాయపుసర్ణుతునా ౨ ౨ హమిథునమ్మకవోనేష్టఃపత్నీముపాగ్ం
 శ్చవర్ణామయోర్ద్విచత్వారిగంకత్ || ౪౩ ||

|| ఇంద్రాపృత్రాయపాజ్ఞత్వం ||

|| హరిఃఓమ్ ||

|| తథుత్ ||

|| మహాకాశీపజ్ఞమప్రశ్నసమాప్తః ||